

Çok Değerli E-Dergi Okurları,

İzmir'in bu sıcak yaz günlerinden Hepinize MERHABA... Dergimiz bugün Yedi yaşına girdi..Çok emekle çıkartılan dergimiz hakkında Yayın Komisyon sekteri Doç.Dr.Murat Bektaş size Ek 1'de bilgiler sunmuştur.

Bu sayımızda keyifle okuyacağınız yedi araştırma makalesi ve altı derleme vardır.

Araştırma malalelerimizin ilki Sayın Altan ve Törüner'in "**Öğrenci Hemşirelerin Klinik Stres Yaşama ve Çocuk Sevme Durumlarının Belirlenmesi**" adlı çalışmasıdır". Bu çalışma pediatri hemşireliği dersine kayıtlı 81 öğrenciyle üzerinde Barnett Çocuk Sevme Ölçeği ve Klinik Stres Anketi kullanarak yürütülmüştür. Elde edilen bulgulara göre; Öğrencilerin Çocuk sevme ölçeği puan ortalaması dönem başı 87.11, dönem sonu 87.59'dur. Dönem sonunda öğrencilerin, klinik stres puanlarında önemli bir artış olduğu ve bu artışın, mücadele ve yarar alt grubundaki artıştan kaynaklandığı bulunmuştur. Dönem sonunda mücadele ve yarar puanlarındaki artışın çocuk sevme puanının arttırdığı belirlenmiştir. Bu ÇalışmaHemşirelik müfredatında çocukla çalışan gruplara yol gösterici olması nedeniyle değerlidir.

İkinci Araştırma makalemiz Sayın Pınar ve arkadaşlarının yürüttüğü "**Gebelerde Uyku Kalitesi ile Algılanan Stres Arasındaki İlişkinin İncelenmesi**"dir. Bu çalışma, tanımlayıcı tipte olup, Sivas merkezde yer alan bir devlet hastanesinde 300 gebe üzerinde yürütülmüştür. Çalışmada veriler Pittsburgh Uyku Kalitesi Ölçeği (PUKÖ) ve Algılanan Stres Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Elde edilen bulgulara göre; Çalışmada gebelerin PUKÖ puan ortalamasının 5.13±3.35, algılanan stres ortalaması 25.30 ± 5.04 , %39.6'sının uyku kalitesinin kötü olduğu (> 5) belirlenmiştir. Gebelerin uyku kaliteleri ile algıladıkları stres arasında pozitif yönde anlamlı ilişki saptanmış olup (r=.37, p=.001), uyku kaliteleri kötüleştikçe algıladıkları stres de arttığı belirlenmiştir. Bu çalışma kadın sağlığı ile çalışan hemşire ve öğrenciler için önemlidir.

Üçüncü çalışmamız ise Tel ve Sabancıoğlunun yapmış olduğu "**Psikiyatri Hemşireliği Doktora Tezlerinin Özellikleri**"dir. Bu çalışmada veriler internetten T.C. yüksek öğretim kurulunun "ulusal tez merkezi" sitesi taranarak ulaşılmıştır. Araştırmada 1977-2012 tarihleri arasında psikiyatri hemşireliğinde yapılmış olan 87 doktora tezinin özellikleri değerlendirilmiş olup, bu tezlerin %37.9'unun 2006-2010 yılları arasında yapıldığı, doktoralı öğretim elemanlarının %40.2'sinin sağlık yüksek okullarında çalıştığı, tezlerinin %55.5'inin yarı deneysel tipte, %35.4'ünün tanımlayıcı tipte olduğu, %94.3'ünde veri toplama aracı olarak veri toplama formu ve ölçek kullanıldığı saptanmıştır. Tezlerin örneklem grubunun %23.0'ünü hemşireler oluşturduğu, tezlerinuygulama alanının %57.5'inin hastane, %25.3'ünün okul olduğu belirlenmiştir. Tezlerin örneklem büyüklüğünün %44.8'inde 60 kişi ve daha az, %8'inde 500 ve üzeri olduğu, uygulama süresinin %31'inde 1-3 ay, %2.3'ünde 13 ay ve üzeri olduğu saptanmıştır. Psikiyatri alanında çalışan akademisyenlere bir harita çizmesi açısından bu çalışma değerlidir.

Dördüncü çalışmamız "**Loğusaların Doğum Sonu Konfor Düzeyleri ve Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi**"dir. Sayın Çapık, Özkan ve Apay'ın yapmış oldukları bu çalışmanın sonuçlarına göre; Loğusaların Doğum Sonu Konfor Ölçeği toplam puan ortalamasının 118.28±13 olduğu, kadınların eğitim durumu, çalışma

durumu, eşlerinin eğitim durumu, gelir durumu, çocuk sayısı ve gebeliğin isteme durumu ile psikospiritüel alt boyut arasında anlamlı fark olduğu bulunmuştur. Doğum şeklinin fiziksel ve sosyokültürel konfora etkili olduğu ve normal doğum yapanlarda doğum sonu konforun daha yüksek olduğu saptanmıştır. Kadın sağlığı ile çalışan hemşirelere ve öğrencilere bu çalışma katkı sağlayacaktır.

Beşinci Araştırma makalemiz ise "**Üniversite Öğrencilerinde Uyku Kalitesi ve Etkileyen Faktörler**"dir. Sayın Aysan ve arkadaşlarının yürüttüğü bu çalışma; İzmir'de bir üniversitenin hemşirelik, tıp ve eczacılık fakültelerinde eğitim alan 300 öğrenci ile yürütülmüş olup, araştırma verileri Pittsburgh Uyku Kalitesi İndeksi (PUKİ) kullanılarak toplanmıştır. Elde edilen bulgulara göre; öğrencilerin PUKİ puan ortalaması 6.15 ± 1.90 olup, Uyku kalitesi kötü olanların oranı %59'dur. Yaş, cinsiyet, öğrenim görülen bölüm ve sınıf, kalınan yer ve sigara kullanma durumu ve PUKİ puan ortalamaları arasında fark bulunmamıştır. Alkol kullanan, kafeinli içecek alan, uyku süresi normalden az veya çok olan ve derslerde uyuklayan öğrencilerin uyku kalitesinin daha kötü olduğu belirlenmiştir.Sağlık alanındaki tüm fakülte akademik personelin uyku kalitesinin iyileştirmesine yönelik çalışmalara işaret etmesi açısından bu çalışma önemlidir.

Altıncı çalışmamız ise Sayın Temel ve Kostak'ın yürüttüğü "**Çocuk Kanallarında Yayınlanan Çizgi Filmlerdeki Şiddetin Belirlenmesi**"dir. Tanımlayıcı tipteki bu çalışmanın verileri 2012 yılı Haziran ayının ilk haftasında, üç çocuk kanalında rasgele seçilen çizgi filmler, veri toplama formu eşliğinde izlenerek toplanmıştır. Elde edilen bulgulara göre;çizgifilimlerin 43'ünde (%47.8) fiziksel, 38'inde (%42.2) ruhsal, 32'sinde (%35.6) sözel şiddet unsurları tespit edilmiştir.Ayrıca şiddet görüntüleri süre olarak incelendiğinde; 10800 saniyelik izlem süresinin 843 saniyesinin şiddet içeren görüntülerden oluştuğu belirlenmiştir. Bu çalışma Ülkemizdeki artan şiddete rağmen çizgi filimlerinde çocukları nasıl olumsuz etkilediğini göstermesi açısından çok önemlidir.

Son çalışmamız ise "**Lisans Düzeyindeki Hemşirelik Okullarında Etik Eğitiminin Durumu**"

Bu araştırma, hemşirelik eğitiminde verilen etik derslerinin özellikleri ve dersi veren öğretim elemanlarının derse ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.Tanımlayıcı olarak yapılan çalışmanın sonuçlarına göre, ders veren öğretim elemanlarının yaş ortalamasının 42.73±9.35, eğitimcilik deneyimi ortalamasının ise 17.73±8.94 yıl olduğu, %96.70'inin hemşireliğin değişik alanlarında doktora eğitimi aldığı, %93.30'unun eğitimlerinde etik/deontoloji dersi aldığı, %66.70'inin etik/deontolojiye ilişkin bilimsel toplantılara katıldığı, %50.00'mın etik/deontoloji dersinin farklı sınıflarda parçalar halinde verildiğini, ideal olarak ise %43.30'unun ayrı bir ders olarak ve farklı sınıflarda parçalar halinde verilmesi gerektiğini ifade ettikleri saptanmıştır. Bu araştırma hemşirelik müfredatında etik derslerinin tekrar ele alınması gerektiğine işaret etmektedir.

Derleme makalelerimizin ilki Sayın Durmaz Edeer ve Diclennin yazdığı "**Ameliyat Öncesi ve Sonrası Bakım Yönetiminin Bilgi İşleme Kuramına Dayalı Bilgisayar Destekli Simülasyonda Yapılandırılması**"dir. Bu derlemede; Hemşirelik öğrencilerine ameliyat öncesi ve sonrası bakım yönetiminde yeterlilik kazandırmak için bilgi işleme

kuramına dayalı bilgisayar destekli simülasyonda eğitim programının önemi, bilgisayar destekli simülasyonla öğrenme yöntemi açıklanmıştır. Bu yöntemle yeterlilik kazanıracak tüm akademisyenlere rehber olması açısından çok önemli bir derlemedir.

İkinci derlemiz ise Sayın Bardakçı ve Partlak Günüşen'in yazdığı **“Hemşirelerin çalışma ortamlarındaki önemli bir tehlike:YILDIRMA”**dır. Bu derlemede; Yıldırma kavramı, hemşirelik için önemi, işyerinde yıldırma, özellikle mağdurların ve saldırganların özelliklerini ve yıldırmaya zemin hazırlayan kurumsal faktörler üzerinde durulmuştur. Ayrıca Hemşirelerin yıldırma ile ilgili hakları ve sorumlulukları üzerinde durulması açısından değerli bir çalışmadır.

Üçüncü derleme makalemiz Sayın Bilik ve Turan Damar'ın yazdığı **“Buzdağının Görünmeyen Yüzünü Keşfetmek: Ortopedi Hastalarında Kompartment Sendromu Ve Hemşirelik Yaklaşımları”**dır. Bu derleme makalede kompartment sendromunun tanımı, insidansı, etyolojisi, fizyopatolojik süreci, belirti ve bulguları, önlenmesi, erken tanınması, tedavisi ve hemşirelik bakımına ilişkin bilgiler çok açık ve geniş olarak ele alınmıştır. Ortopedide çalışan öğrenci ve hemşirelere yol gösteri bir çalışma olması açısından çok değerlidir.

Dördüncü derlememiz ise Sayın Gözüm ve Sayın Çapık'ın **“Sağlık Davranışlarının Geliştirilmesinde Bir Rehber: Sağlık İnanç Modeli”**dir. Bu derlemede Sağlık İnanç Modeli, sağlığı koruyan ve geliştiren davranışların yanı sıra pek çok sağlık probleminde hastanın tedaviye uyumunu neyin motive ettiğini ya da engellediğini açıklamada ve ölçmede etkin bir rehber ele alınarak modelinin bileşenleri hakkında kısa bir bilgi verilmiş, ayrıca SİM rehberliğinde olumlu sağlık davranışı geliştirmek amacıyla yapılan sağlık eğitimlerinin etkinliğine yönelik kanıt çalışmaları verilmiştir. Hemşirelik girişimleri açısından çok önemli bir model olan SİM' in böyle derinlemesine ele alınması bu model ile çalışacak olan hemşirelere gerçek bir rehber oluşturacağından değerlidir.

Bu sayımızın beşinci derlemesi **“Sağlıkla İlişkili Olarak Sosyal Adalet, Eşitlik ve Hemşirelik”** olup Sayın Demirel ve Sayın Akın tarafından yazılmıştır. Bu derlemede öncelikle sağlıkta eşitsizliklerle ilgili bazı temel kavramlar, eşitsizliklerin tarihsel geçmişi, sağlıktaki eşitsizliklerin nedenleri ve sağlıkta eşitsizlikleri önlemede hemşirenin savunucu rolü açıklanması açısından önemli bir çalışmadır.

Son derleme makalemiz Sayın Özbıçakçının yazmış olduğu **“Okul Hemşireliğinde Bilgisayar Destekli Sağlık Eğitimi”** dir. Bu makalede bilgisayar destekli sağlık eğitimi kavramı ve uygulama örneklerine ilişkin araştırma sonuçları tartışılmıştır.

Fakültemiz geçtiğimiz haziran ayı içerisinde (23-25 Haziran 2014) 3. Evde Bakım Kursunu gerçekleştirmiştir. Konu ile bilgiyi Prof. Dr. Ayşe Beşer Ek 2'de sizlerle paylaşmıştır.

Ayrıca Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı tarafından HypnoBirthing Sertifika programı kursu ve Fertilite Eğitimsi Sertifika Kursu düzenlenmiştir. Konu ile bilgiyi Prof. Dr. Samiye Mete Ek 3'te sizlerle paylaşmıştır.

Bu sayıda emek veren tüm hakemlere, yazarlara ve çok emek veren yayın komisyon üyelerimize çok teşekkür ederim.

Sevgi ve saygılarımla
EDİTÖR
Zuhal Bahar